GAZETA KRAKOWSKA

Nro 13

Z KRAKOWA DNIA 14. LUTEGO 1813 Roku W NIEDZIELĘ.

WYROKI KROLEWSKIE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Dreznie d. 15go miesiąca Stycznia roku 1813.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xże Warszawski &c. &c.

Zważywszy zbieg teraźnieyszych okoliczności, iż niektore Departamenta zagrożone są napadem nieprzyiaciela, wszystkie zaś zaięte są obroną przeciwko niemu, a zatem mieszkancy Xięstwa Warszawskiego nie są w stanie pilnować spraw swoich w Sądach cywilnych toczących się, na przełożenie Ministra Sprawiedliwości i po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu stanowimy:

Art. 1. Sprawy uczynkowe wszelakie w Policyi prostey, poprawczey i w Sądach Kryminalnych bez żadney przerwy i wstrzymania odbywać się będą.

Art. 2. W Sądach cywilnych sądzone tylko będą sprawy następuiące:

a) Sprawy o naruszenie possessyi.

b) Sprawy o alimenta i prowizye.

c) Sprawy o ustąpienie z dzierżawy, lub komornego, albo o bezprawne zatrzymanie iakieykolwiek possessyi nad czas kontraktem przeznaczony.

d) Sprawy o czynsze gruntowe, dzierżawy i komorne.

e) Sprawy o wysłużoną nagrodę służących.

f) Sprawy o długi z rachunkow kupieckich, lekarskich, rzemieślniczych i gospodarskich, ieźli ich data nie przechodzi dnia 1 Czerwca roku 1812.

g) Sprawy do Trybunałow handlowych należące, wyiąwszy sprawy konkursowe i kredalne.

h) Sprawy gdzie strona zagrożona iest ucieczką dłużnika, lub utratą przedmiotu swey pretensyi.

Art. 3. Exekucye w obiektach tylko przez ninieyszy Dekret do sądzenia dozwolonych iść maią.

Art. 4. Skutki preskrypcyi w sprawach, które sądzonemi bydź nie maią podług ninieyszego Dekretu, rachowane nie będą od daty publikacyi aż do odwołania tegoż Dekretu.

Wykonanie ninieyszey woli Naszey i ogłoszenie iey w dzienniku praw Ministrom Naszym, w czem do którego należy, zalecamy.

(Pod.) *Frederyk August.*

(L.S.) Przez Króla:

Minister Sekr. Stanu

Stanisław Breza.

Zgodno z orygi.

Felix Łubieński,

Minister Sprawie.

Zgodno z orygin.

Minister Sekr. Stanu

Stanisław Breza.

Ant. Joneman, Kon. Ministeryi.

II. Wyrok pod dniem 8 Stycznia.

Zważywszy trudność w dopełnieniu Dekretu Naszego z dnia 23 Lutego r. 1809, co do sprawowania urzędu Stanu cywilnego w mieście Lesznie w Departamencie Poznańskim, przez Duchownych rożnych wyznań obowiązki parafiialne pełniących;

Na przedstawienie Ministra Naszego Sprawiedliwości, postanowiliśmy i stanowiemy: iż w mieście Lesznie, osoba powołania świeckiego na Urzędnika stanu cywilnego dla całey gminy Leszyńskiey mianowaną bydź może.

Dopełnienie ninieyszey woli Naszey, i umieszczenie iey w Dzienniku praw Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(Podpisy iak wyżey.)

Z Warszawy d. 6 Lutego.

Kommissya Dyrekcyi Billetow Kassowych.

Przeniknioma, iak wiele rządowi i powszechności kraiowey zależy, aby kredyt Billetow kassowych żadnemu podpaść nie mógł uszczerbkowi, z powodow ostrożności, którey w rzeczy tey natury zbytek nawet w oczach rozsądku nagany ściągać nie może, wymianę Billetow kassowych do miasta Departamentowego Krakowa przenieść postanowiła, i tamże fundusze kassy Billetowey wysłać rozkazała, o czem Publiczność uwiadomiaiąc zapewnia: iż skoro fundusze staną na mieyscu przeznaczenia swoiego, wymiana Billetow kassowych na grubą monetę, z rownym iak dotąd porządkiem i regularnością, natychmiast się rozpocznie.— Dan w Warszawie na sessyi d. 31 Stycznia 1813 r.

T. Hrabia Ostrowski,

Woiewoda, Prezes Senatu i Kommis.

Drozdowski, Sekr. Kommisyi.

Sąd Appellacyyny Xięstwa Warszawskiego.

W skutku Dekretu Nayiaśnieyszego Pana stanowiącego Justicium uwiadomia Publiczność i obrońcow w sądzie swym stawaiących:

1) Że od dnia 6 bieżącego miesiąca, iako daty ogłoszenia Dekretu powyższego Nayiaśnieyszego Pana, Justicium z wszelkiemi swemi skutkami bierze swoy początek.

2) Obrońcy chcąc odtąd wnieść na wokandę sprawę, powinni w Nocie do præsidium udowodnić kwalifikacyą stosownie do Artykułu 2go Dekretu dnia 15go Stycznia roku bieżącego, i dopiero po zezwoleniu præsidii, sprawa takowa do regestru wokandy przyiętą bydź może, nietamuiąc wszelakoż stronom przy wprowadzeniu sprawy excepcyy służących względem niekwalifikacyi.

3) Sąd Appellacyyny Xięstwa Warszawskiego konstytuować się będzie od dnia 6 bieżącego miesiąca na dwa wydziały; podział spraw nowo do wokandy przychodzących dziać się będzie pomiędzy dwa wydziały, sposobem dotąd używanym.

4) Sprawy dotąd na wokandę wniesione summaryczne i szybkiego zadecydowania, pomiędzy wydziały iuż podzielone, pozostaną na wokandzie każdego *respective* wydziału; sprawy zaś ustaiącego IIIgo wydziału, podzielone będą pomiedzy dwa wydziały zasiadaiące.

5) Sprawy takowe iuż podzielone sądzone będą:

a. ieżeli obiedwie strony, w ocznię stawaiące, excepcyi żadney co do kwalifikacyi wedle Art. 2 powyższego Dekretu, nie wniesą.

b, Jeżeli sąd pomimo excepcyi wnie

sioney, kwalifikacyą takową za usprawiedliwioną uzna.

c. W sprawach zaocznie wnoszonych, strona stawaiąca nadewszystko kwalifikacyą takową udowodnić winna.

6) Sprawy zaś na wokandę wniesione, lecz niepodzielone, nie będą brane *ex officio*, ale strony względem nich postąpić winny wedle przepisu powyższego ad Nrum 2.

7) Pisarz urządzi nowy reiestr spraw do sądzenia kwalifikuiących się. Umieści w nim naprzod sprawy ad Nrum 4 inne zaś sprawy ad Nrum 2 i 6 w porządku, w iakim ie obrońcy do wokandy podadzą.

Uwiadomienie ninieysze na drzwiach sądowych wywiesić, i do Gazet podać kancellaryi sądu swego poleca. — Działo się w Warszawie w pałacu sądowym na sessyi jeneralney dnia 5go Lutego 1813 roku.

Ossoliński, 1wszy Prezes.
Rzempołuski, Pisarz.

Z Poznania d. 2 Lutego.

Xże Neufszatelski, któremu dotychczasowa choroba nie dozwalała oddalić się z naszego miasta i udać się na mieysce swoiego przeznaczenia, przyszedłszy cokolwiek do zdrowia wyiechał stąd wczoray.

Xże Eckmühl (Marszałek Davoust) zabawiwszy tu kilka dni, wyiechał stąd wczoray.

Głowna kwatera iest ciągle w naszem mieście. Wicekról Włoski mieszka w prefekturalnym pałacu. W tych dniach oczekuiemy tu nadeyścia 39,000 Francuzkiego woyska, pomiędzy którem znayduie się znaczna liczba jazdy. Zywność i karma są iuż dla nich przygotowane.

Xże Istryi (Marszałek Bessieres) znayduie się tu od dni kilku. Przybył tu także z Hiszpanii Jenerał inżynierow Rogniat. Znayduie się tu także Jenerał brygady Rothemburg. Szanowny ten mąż znany iest naszem mieszkańcom iako dowodca w mieście naszem podczas woyny 1807 roku.

Z Drezna d. 25 Stycznia.

Idąca z Włoch dywizya Jenerała Grenier przeszła iuż cała przez Saxonią i stosownie do odebranego w drodze rozkazu udała się częścią ku Magdeburgowi, częścią ku Berlinowi.

Nowo zaciązni w Saxonii wszelkiego oręża ćwiczeni są pilnie w twierdzy Torgau. Z Drezna udał się tamże batalion gwardyi Królewskiey. Uzupełniony teraz pułk kirysserow Zastrowa stoi na granicy Luzacyi, gdzie dla obeyrzenia go poiechał Jenerał Thielman.

Stoiący w Dreznie i około Drezna kirysserowie gwardyi Królewskiey są także w gotowości do ruszenia w drogę.

Z Paryża d. 25 Stycznia.

Mniemaią, iż NN. Cesarstwo zabawią do końca tego miesiąca w Fontainebleau. Cesarz mianował Jenerała dywizyi Hrabię Nansouty jenerałem pułkownikiem dragonii gwardyi.

Marszałek Xżę Reggio (Oudinot) przybył d. 13 do Bar, mieysca swoiego urodzenia, dla poratowania zdrowia.

Monitor ogłasza ieszcze ciągle adressy od kohort gwardyi narodowey, pragnących bydź do wielkiego woyska wcielonemi.

Przewidzieliśmy, iż za danym przez stolicę przykładem poydzie całe państwo. Zapał, który ona okazała, stał się powszechnym, i naymnieysze wioski łączą

do miast swoie ofiary. Procz gminow u. zbraiaią poiedyncze osoby kosztem swoim jeźdcow, a ci, którym maiątek nie dozwala tak wielkiego wydatku, czynią składki. Przed kilku dniami znaczna liczba Paryzkich obywateli oddała swe konie do służby kraiowey; z wyboru tych koni widzieć można, iż nie czynią tego z nakazu, ale z patryotycznego natchnienia.

— *D.* 26. —

Xże Elchingi (Marszałek Ney) obeymie dowodztwo w Hiszpanii, a Xże Dalmacyi (Marszałek Soult) w Niemczech. Jenerał dywizyi Grandjean zluzował w dowodztwie Jenerała Barona Liebert w Szczecinie. Mowią także, iż Jenerał Hrabia Narbonne zastąpi w poselstwie Hrabiego Otto w Wiedniu.

Do Marszałka Xcia Reggio (Oudinota) przystosowana iest pochwała niegdyś Marszałka Ranzan, któremu Mars nic zostawił iak tylko serce.

Dziennik państwa pod d. 25 b. m. wymienia 157 a pod d. 26 osob 848, które z rożnych części państwa ofiarowały J. C. K. Mci jeźdcow i konie. Bardzo wiele prywatnych osob przysyła pieniądze na kupienie koni; fabrykanci czynią ofiary z swych płodow.

— *D.* 27. —

Monitor dzisieyszy zawiera następuiący artykuł:

"Król Neapolitański nie mogąc dla słabości zdrowia dowodzić woyskiem, zdał nad niem dowodztwo Wicekrólowi Włoskiemu. Ostatni iest biegleyszym w sztuce wielkiego zarządzania i posiada zupełne zaufanie Cesarza. Po oderwaniu się Pruskiego Jenerała Jorka uznał Król Neapolitański za potrzebne udać się do Elbląga, a stamtąd ku Poznaniu, dokąd d. 16 Stycznia głowna kwatera przybyła. Jenerał Rapp trzyma 30,000 woyska osadzoną wyspę Nogat i Gdańsk. 6000 stoi w Toruniu i tamteyszych okolicach. 6000 Prusakow stoi w Grudziążu. Obserwacyyny korpus pod rozkazami Xcia Eckmühl (Marszałka Davoust) stoi w Bydgoszczy. Xże Schwarzenberg i Regnier stoią przed Warszawą. Piąty korpus urządza się w Warszawie. Xże Tarentu (Marszałek Macdonald) idzie do Poznania. Marszałek St. Cyr wyzdrowiał na swoie rany. Xże Belluny (Marszałek Wiktor) przyiechał do Poznania. Od potyczki Xcia Tarentu nad Niemnem, w którey 3 bataliiony Moskiewskie w niewolą zabrane zostały, nie zaszło nic ważnego, wyiąwszy iż gdzie niegdzie na kozakow natrafiono, o czem nie warto mowić. Wszystka jazda, która pozbawiona była koni, nadciągnęła nad Odrę. Jenerał Bourcier, który znayduie się w Berlinie, donosi iż zawarł kontrakty na kupno przeszło 30,000 koni, z których dostawiono iuż 20,000, a te przeznaczone są tak pod jazdę, iako też dla artyleryi i do wozow. — Ciągle panuie nadzwyczayne zimno. —— Król Pruski urządza swoy kontyngens między Szczecinem i Kolbergiem. — Jenerał Lauriston wyiechał wczoray z Paryza dla założenia głowney kwatery pod Magdeburgiem, gdzie znayduie się zostaiący pod iego wodzą obserwacyyny nad Elbą korpus. Jenerał Souham przechodzi z przednią strażą zostaiącego pod iego wodzą obserwacyynego nadreńskiego korpusu za tę rzekę i rozłoży się pod Frankfortem. J. C. K. Mość powierzył dowodztwo nad zebranym pod Weroną obserwacyynym korpusem Jenerałowi Bertrantowi. Czterdziesto tysiączna przednia straż z świeżych woysk

zbiera się w Poznaniu pod rozkazami Xcia Elchingi (Marszałka Ney) Marszałek ten należy do tych, którzy dali dowody odwagi i przytomności umysłu. — Król Saski zgromadza woyska swoie pod Głogowem. Cesarz Austryacki zgromadza znaczne siły w Galicyi. Liczą tam iuż 80,000 zebranego woyska. Zaufanie i iedność między Cesarskiemi dworami Wiedeńskim i Paryzkim są iak nayzupełnieysze. Król Duński iest głuchy na podszepty Anglii, Moskwy i Szwecyi. — Gdańsk stał się twierdzą nie do wzięcia, Zgromadzono tam 30,000 odważnego żołnierza; dowodzą niemi dobrzy jenerałowie. Jeneralnym rządcą jest Jenerał Rapp, waleczny i nieustraszony woiownik. Otacza go wielu dobrych officerow inżynierow i artylerzystow. Sama zaś twierdza iest we wszystko na dwa lata opatrzona. — Wszystkie biegaiące wieści są fałszywe: nie zaszła żadna bitwa pod Królewcem, ani pod Elblągiem; żaden jenerał nie iest raniony; słowem powtarzamy, iż od potyczki Xcia Tarentu nad Niemnem żadna nie zaszła rozprawa. Niemcy nie maią się przyczyny obawiać ani intryg Angielskich, ani wtargnienia Moskalow. Jak tylko zima ustanie zostaną ci odpartemi, i im daley postąpią, tem śpieszniey cofać się będą. — Upoważnionemi iesteśmy do dania tego wyiaśnienia dla uspokoienia dobrych obywateli Niemieckich i Francuzkich, i dodaiemy z naszey strony, iż iak tylko co zaydzie uwiadomiemy pewnie publiczność z tą rzetelnością i otwartością, z iaką donieśliśmy o nieszczęściach woyska w 29tym biulletynie. Nie poymuiemy co Anglicy maią za zamiar rozpuszczać po stałym lądzie tyle pism z zmyślonemi doniesieniami. Wszystkie klęski, które woysko poniosło, opisane są w 29tym biulletynie. Co zaś Peterzburskie gazety donoszą o zabraniu nam orłow i dział w czasie bitew iest zupełnie zmyślonem.,,

Wypis z listu Xcia Eugeniusza Napoleona, Wicekróla Włoskiego, do Ministra woyny. Z Malborga d. 6 Stycznia.

Mci Xże! Peterzburskie gazety dostały mi się w ręce. Znayduię w nich opisane zdarzenia w Listopadzie i Grudniu roku upłynionego zaszłe. Staię nad tem co się moiego korpusu tycze. Wyrażono w tych gazetach, że Jenerał Platow uderzył d. 8 (20) Listopada na moy korpus, rozpędził go, zabrał mi 3700 ludzi w niewolą i wszystkie działa. Jest to zupełny fałsz. Platow uderzył na mnie, ale odpartym został. W niewolą zabrał tylko poiedyńczych ludzi ukrywaiących się po wsiach przed zimnem; ale żadnego działa. Ja sam byłem przymuszonym, ponieważ mi wszystkie konie popadały, większą część dział kazać potłuc i porzucić. (Xże ten żali się daley na fałsz Moskiewskich rapportow.)

(Pod.) *Eugeniusz Napoleon.*

Wypis z listu Xcia Eckmühl (Marszałka Dovoust) do Majora Jenerała. Z Torunia d. 8 Stycznia 1813

Mci Xże! z zadziwieniem wyczytuię w Peterzburskich gazetach, że d. 16 (28) Listopada nieprzyiaciel zabrał z moiego korpusu 12,000 ludzi w niewolą, a resztę tego korpusu w lasy zapędził tak iż potem zupełnie zniszczony został. Rzecz się w cale ma inaczey. N. Cesarz dowiedziawszy się, iż Wołyńskie Moskiewskie woysko ciągnie nad Berezynę, musiał wyruszyć z Smoleńska i wystawić woysko na naywiększe zimno, bo niesłychanym spo-

sobem skoczył mroz od 6 do 20, a niedługo potem do 25 stopniow. Wszystkie sprzężayne nasze konie i z pod artyleryi popadały. Cesarz nie chciał się w żadną bitwę, a nawet w poiedyncze utarczki z nieprzyiacielem wdawać, ale spieszył nad Berezynę. Gdy Cesarz do Krasna przybył, musiał nieprzyiaciela odeprzeć, który znaydował się między gwardyą i moim korpusem. Jak skoro moy korpus złączył się z wielkiem woyskiem, ciągnął J. C. K. Mość daley swoy marsz; moy korpus szedł tuż za woyskiem, nie wdaiąc się z nieprzyiacielem w bitwę, który miał za sobą korzyść liczney jazdy i dział, które na saniach prowadzono. Moy korpus nigdy niezszedł się z nieprzyiacielem, żeby go nie pobił; i ieżeli poniosł znaczną stratę, poniosł ią przez zimno, trudy i niesłychane nieszczęście, iż wszystkie utraciliśmy konie. Wielka liczba żołnierzy rozeszła się przed zimnem i głodem, i wielu z nich dostało się w niewolą. Wiesz W. X. Mość, iż nie zwykłem moiey straty zmnieyszać, iest ona znaczna; serce moie iest zakrwawione, ale chwała oręża woyska J. C. K. Mci bynaymniey nieucierpiała. (Tu żali się na fałszywe rapporta Moskalow.)

(Pod.) *Xże Eckmühl.*

Wypis z listu Xcia Elchingi (Marszałka Ney) do Jenerała Majora. Z Elbląga d. 10 *Stycznia* 1813.

Mci Xże! Wyczytuię w Peterzburskich gazetach, że moy 12to tysiączny korpus wysłał d. 17 Listopada o północy posłańca do nieprzyiaciela i broń złożył, i że ia sam ieden raniony uratowałem się po krze za Dniepr. Nie mogę wierzyć, ażeby Wodz Moskiewski mógł podobne popełnić kłamstwo; upraszam wszelako W. X. Mci, abyś raczył moy list kazać drukiem ogłosić, dla zawstydzenia tego, który powiedział, że moy korpus broń złożył i ia sam ieden uciekłem za Dniepr. Rzecz bowiem przeciwnie się ma. D. 18 Listopada oparłem się sam wszystkim attakom nieprzyiaciela, chociaż nie miałem ze wszystkiem iak 4000 ludzi pod moiemi rozkazami i przez nieszczęścia pozbawiony byłem wszelkiey artyleryi. Nieprzyiaciel miał liczną artyleryą; wszelako zatrzymałem go przez cały dzień. Postrzegłem zaraz, iż nie mam do czynienia zdawną Moskiewską piechotą: uderzała kilkokrotnie na nas, ale pomimo znacznie przewyższaiącey liczby nigdy nam nic zrobić nie mogła. W wieczor o godzinie 10 posłano do mnie pułkownika z propozycyą, ażebym się poddał. Na tę zniewagę odpowiedziałem poymaniem posłańca, którego z sobą za Dniepr poprowadziłem. Nazaiutrz zaprowadziłem go wraz z moim korpusem do głowney kwatery J. C. K. Mci do Orszy. Zaledwo zabrakło mi 500 ludzi, którzy w petyczce dnia poprzedzaiącego zginęli. Wszystkie rapporta Moskiewskie zawieraią w sobie romansowe rzeczy. Jedną tylko wyraziły prawdę o utracie moiey artyleryi. Wiadomo W. X. Mci, iż było nad wszelkie siły ludzkie uprowadzić ią po gołoledzi, gdy konie nasze zaledwo same poruszać się mogły. W całem ciągu woyny nie zabrali mi i moim kollegom Moskale ani iednego działa w bitwie. W drodze utraciwszy sprzężaie zostawiliśmy i potłukli wiele dział. Czytaiąc rapporta Peterzburskie wszyscy iesteśmy tchorzami, bo uciekliśmy przed Moskiewskimi hufcami... Zemści się za nas wiosna. Moskale znaydą wszędzie woiowników Auster-

lickich, Eylauskich, Friedlandskich, Witepskich, Smoleńskich, Moskwy i Bereżyny.

(Pod.) *Xże Elchingi.*

Z Berlina d. 28 *Stycznia.*

Wyszło tu obwieszczenie, iż dla wielkiego nadciągania woysk znaczny kwaterunek potrwa czas nieiaki.

— *Dnia* 30 —

Wczoray Xiężniczka Pruska Ludwika, Małżonka Xcia Radziwiłła, powiła szczęśliwie córkę.

Dnia 27 Wilhelm Xżę Pruski, Brat Królewski udał się ſtąd do Wrocławia, dnia zaś 28 odiechali Xże naſtępca Meklenburski do Strelitz, a Xże Hohenzollern do Drezna. Pułkownicy Rauch i Bronikowski do Wrocławia.

D. 27 odiechał ſtąd do Magdeburga Marszałek Xże Trewisy. Tamże udali się dnia 27 i 28 Francuzcy Jenerałowie Devaux, Hogendorp, Godinot, Laurent, Wutier de St. Alphonse, Pino, Dejean, Marzial i Desaunier. Przybyli Jenerałowie Maison i Beauclerc.

D. 24 b. m. umarła tu powracaiąca z Królewca do Paryża, małżonka Jenerała Francuzkiego Hogendorp, z domu Xiężniczka Hohenlohe-Langenburg. Pozoſtała po niey 6cioletnia córka puściła się w dalszą podroż z oycem swoim.

Spodziewany tu ieſt Xże Belluny (Marszałek Wictor.)

Gazety Gdańskie z dnia 21 i 22go nic ważnego nie zawieraią.

Z Amſterdamu d. 25 *Stycznia.*

Doſtawianie jeżdcow kosztem miaſt i powiatow co raz bardziey się powiększa i wynosi iuż ich liczba w naszem departamencie do 250.

Od brzegow Renu d. 26 *Stycznia.*

Na początku przyszłego miesiąca przybędą znaczne oddziały woysk nad Ren, przeydą te rzekę pod Moguncyą i rozłożą się na tymczasowe leże aż do granicy Saskiey. Wieść przeznacza ich dowodcą Xcia Raguzy (Marszałka Marmonta.) W ciągu przyszłego miesiąca przeydzie także Ren 40,000 jazdy i uda się do wielkiego woyska.

Z Augszburga d. 17 *Stycznia.*

Z Francyi idzie wiele artyleryi dwiema drogami do Niemiec przez Wezel i Strazburg; do wiezienia dział i prochownic rozſtawionych ieſt w rożnych mieyscach 30,000 koni.

Z Medyolanu d. 24 *Stycznia.*

Przykład Francyi rozciągnął się także do Włoch. D. 21 zebrał się nadzwyczaynie senat króleſtwa Włoskiego i uchwalił posłać przez deputacyą do Paryża do Cesarza adress ściągaiący się do teraźnieyszego ſtanu rzeczy. W tymże dniu zgromadziła się rada municypalna miaſta naszego i poſtanowiła wyſtawić kosztem miaſta 100 jeźdcow ubranych i uzbroionych na koniach i Cesarzowi ofiarować. Za tym przykładem idą inne miaſta i gminy króleſtwa.

Z Frankfortu d. 27 *Stycznia.*

Jenerał Hrabia Walter, dowodca grenadyerow konnych gwardyi Cesarskiey, przyiechał tu onegday. PP. Carre, Coetlogan, Bornaire, Debonnaire, Martiniz i Nicolai, audytorowie przy radzie ſtanu, przeiechali powyższego dnia przez miaſto nasze, rownie iak wielu gońcow od wielkiego woyska do Paryża.

Hrabia Daru, Miniſter sekretarz ſtanu, przeiechał wczoray tędy, powracaiąc do Paryża.

Z Londynu d. 13 Stycznia.

Dowiedziawszy się rząd nasz, iż Amerykański Komodor znayduie się teraz pod Azorskiemi wyspami lub nie dawno się tam znaydował, wysłał zatem okręty Słoń i Hermes o 74 działach na wyszukanie go. Tezeusz o 74 działach i inny takiż wielkości liniowy okręt, tudzież fregata Niemen wypłynęły w tymże zamiarze z Portsmutu. Przeznaczona do Ameryki wyprawa morska składa się z 8 liniowych okrętow i fregat.

Lord Wellington wydał następuiący okolnik do dowodzących officerow swego woyska, z którego z żalem widziemy, iż w czasie ostatniego cofania rozsprzęgły się związki karności. Spodziewamy się iednak, iż przedsięwzięte przez tego wodza środki sprawiły pożądany skutek. Jakoż ostatnie listy od woyska donoszą iuż, że tam panuie porządek:

"Mci Panie! Rozłożyłem woysko na leże, w których spodziewam się stać będzie czas niejaki. W przeciągu tego czasu odbierą woyska ubior i inne potrzeby, które z rożnych stron znayduią się w drodze. Wypada mi atoli zwrocić szczegolniey uwagę WPana na karność woyska. Po długiey i czynney kampanii wolnieie zazwyczay w każdem woysku karność, i wymaga po jenerałach i officerach naywiększey baczności, ażeby ią zwrocić do koniecznego dla służby porządku. Przykro mi, iż powiedzieć muszę, że woysko, którem dowodzę daleko bardziey poniżyło się w tey mierze, niżeli które inne, w którem służyłem lub znałem. Wszelako nie poniosło to woysko żadnych klęsk, niecierpiało żadnego niedostatku, któreby z cokolwiek zastanowieniem nie były od officerow przewidzianemi lub z natury służby nie wypływały. Nie poniosło także strat, chyba z konieczney potrzeby i wpływu powietrza ostrego, na które wystawione było. Każdy officer powinien iednak wiedzieć, iż od chwili gdy z iedney strony cofnęły się woyska z okolic Burgos, z drugiey od Madrytu, officerowie utracili wszelką powagę i działy się tak wielkie zdrożności, iż woysko daleko większe poniosło straty, niżeli ponieść było powinno. Mimo konieczności tego ustępu nie czyniono wszelako żadnego poruszenia, ani się często i długo zatrzymywano, ani też nieprzyjaciel bardzo na woysko napierał. Zrodło tego złego stanu, w iakim się woysko znayduie, musi zatem wcale z inney pochodzić przyczyny, niżeli z działań, któreśmy czynili. Nie wzdrygam się przypisać tego złego stanu opieszałości officerow, z iaką przepisy woyskowe i rozkazy odbywali. Officerowie dowodzący pułkami powinni zawsze czuwać nad dopełnieniem woyskowych rozkazow, mieć oko na broń, ładunki, mundury i t. d. zapobiegać sromotnemu trwonieniu lub poniewieraniu ammunicyi. Dozor ten powinien bydź codzienny. Co się tycze pożywienia żołnierzy, dało mi się nieraz postrzedz w ostatniey kampanii iak szybko i zręcznie Francuzi swoią żywność przygotywuią, co z żalem moim nie może się rownać z sposobem, iakiego nasi żołnierze w tey mierze używaią. ...... Oto są, powtarzam, sposoby, iakich jenerałowie i officerowie użyć maią, i są one iedynie zdolne przywrocić w woysku karność i zrobić go zdatnem do odbycia następney kampanii. — W Freynada d. 28 Listopada 1812.

(Pod.) *Wellington.*

DODATEK DO N^ro 13. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 LUTEGO 1813 Roku W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 4 Lutego.

Rada Jeneralna Konfederacyi Królestwa Polskiego osądziła za rzecz przyzwoitą przenieść mieysce posiedzeń swoich do Starodawney Stolicy Królestwa Polskiego, i stosownie do tego postanowienia, Członki Rady wyiechały z Warszawy do Krakowa dnia 3go Lutego.

Z Lwowa d. 26 Stycznia.

Wyszło tu następuiące pismo od rządu:

"Od nieiakiego iuż czasu pokazuie się we Lwowie i okolicach onegoż, bardziey iak niegdyś, choroba zwana Zapalenie krtani czyli Croup, która w samym początku swoim często niepoznaną, i tylko za zwyczayną katarową słabość z kaszlem uważaną bywa. Dochodzi ona iednakże, zaniedbawszy pomocy, często drugiego iuż dnia do takiego stopnia, że nawet użycie nayskutecznieyszych środkow ratowania bezskutecznem staie się. Ostrzegaią się zatem rodzice o tym prędkiem i śmiertelnym niebezpieczeństwie, z iakim to zapalenie krtani pomiędzy dziećmi panuie; aby gdy dziecię katarowey słabości z gorączką i kaszlem wydaiącym głos piszczacy dostanie, bez naymnieyszey zwłoki pomocy lekarza szukali; tym czasem zaś dziecię w miernym cieple trzymali, onez od oziębienia, wiatru i zimnego napoiu strzegli, i tylko mu letnie, rozwalniaiące napoie, iako to: rzadki kleik jęczmienny, lub też ślazową i lekką bzową herbatę pić dawali.,,

Z Monachium d. 13 Stycznia.

Małżonka Królewicza następcy tronu przybyła tutay dnia dzisieyszego z Inspruka, wraz z swym synem Xciem Maxymilianem.

Nayiaśnieyszy Pan dozwolił, aby godność Hrabiego Francuzkiego, którą zasłużony Jenerał piechoty Deroy, przed samym swoim zgonem zaszczycony został, noszona teraz była przez pozostałą po nim wdowę i naystarszego iego syna, a na przyszłość przez naystarszego syna z potomstwa wspomnionego Jenerała, lub iego braci, podług następstwa pierworodności. — W bitwie pod Borodyno na dniu 7mym Września r. z. poległ Pułkownik dowodzca pułku 1wszego lekkokonnego, Hrabia Wittgenstein walcząc na czele o-

negoż.

Z Karlsruhe d. 12 *Stycznia.*

Podług nadeszłych doniesień pod d. 28mym Grudnia od Jenerała Majora Hrabiego Hochberg, woyska Badeńskie zostaiące pod iego rozkazami walczyły od końca miesiąca Października r. z. w kilku potyczkach; szczególniey zaś w potyczce nad Berezyną dnia 28 Listopada r. z. zasłużyły sobie na naywyższe ukontentowanie N. Cesarza Francuzow. Woyska te utraciły w zabitych: 16stu Officerow, 200 Podofficerow i żołnierzy; w ranionych zaś 24ch Officerow, 600 Podofficerow i żołnierzy.

Z Kassel d. 18 *Stycznia.*

Nayiaśnieyszy Pan nasz żałuie mocno straty Jenerałow brygady Barona Hessberg i Legras: oba popisali się byli w Hiszpanii, a w obecney wyprawie nową zyskali sławę; trudy woienne zgon ich przyśpieszyły. — Wyrok Królewski z dnia 15go Stycznia ogłosił umowę między dworem naszym i W. Xciem Frankfortskim, względem wydawania wzaiemnego zbiegłych żołnierzy i popisowych, zawartą.

Z Berlina d. 6 *Stycznia.*

Wyiechali stąd d. 3 i 4 b. m. Xiąże Tarentu (Marszałek Macdonald) do Paryża; Jenerałowie Coustard, de Coutous, Friedrichs, Tavernier do Magdeburga; Albert, Soież do Lipska; Compans, Ricard, Desesard, Pernetty, Milhaud do Moguncyi; Montbrun i Margoron do Paryża.

Z Wrocławia d. 1 *Lutego.*

Dnia 28go z. m. Król lustrował stoiące tu oddziały gwardyi, bataliiony grenadyerskie, pułk kirysserow Sląskich i artyleryą pieszą.

Ziechali tu wszyscy Xiążęta i Xiężniczki (dzieci N. Pana).

Przybyli tu z Berlina: **Poseł Francuzki** Hrabia St. Marsan i Poseł Austryacki, Hrabia Zichy.

Dnia 28 z. m. przeiechali przez Lipsk do Francyi Marszałkowie Francuzcy Xiążęta Trevisy i Elchingi, iako też Xiąże Abrantes.

Z Bukarestu d. 6 *Stycznia.*

Dnia 3 b. m. wybuchnął tu pożar w pałacu Xiążęcym, i cały ten gmach ze wszystkiemi znayduiącemi się w nim sprzętami obrocił w perzynę. — Xiąże panuiący Janko Karadszin uszedł szczęśliwie z familiią swoią niebezpieczeństwa. Wszyscy tuteysi mieszkańcy ubolewaią nad stratą, poniesioną przez tego kochanego Xiążęcia.

Z Kopenhagi d. 12 *Stycznia.*

Wyszło tu dziś ważne urządzenie względem monet i pieniędzy papierowych. Ustanowiony iest bank kraiowy oddzielny od administracyi skarbowey, i działać ma na mieyscu dzisieyszego Instytutu pożyczki.

Z Nowegoiorku d. 17 *Grudnia.*

Amerykanie pływaią po Oceanie z 6 lub 8 fregatami pod Komodorem Rodgers i opieraią się 1000 okrętow, które Angliia liczy. Francuzi maią 20 liniiowych okrętow w Tulonie, 25 na Skaldzie, 9 w Texlu, 6 w Breście, 4 w Cherburgu, 5 w Roszforcie.

D. 11 Listopada było gwałtowne trzęsienie ziemi w Jamaice; gmachy w mieście Kingston, a mianowicie kościoły znacznie ucierpiały i wiele ludzi gruzami przysypały.

Rząd Ziednoczonych Stanow proponuie 20 mill. dolarow pożyczki na rok 1813, ale podatki nie będą powiększone.

Amerykański Jenerał Smith, który z 3000 woyska miał do Kanady wtargnąć, nie chciał posunąć się zagranicę i ściągnął na siebie nienawiść żołnierzy i ochotnikow. Wymawia on się w drukowanym liście szczupłością i chorobami swoiego woyska. Zwołał woienną radę i ta była przeciw wkroczeniu.

Anglicy rozſtawili w rożnych mieyscach, przez które Komodor Rodgers ma powracać, woienne okręty. Jedna ich dywizya krąży przed Nowymiorkiem, druga przed Boſtonem, a trzecia przy rzece Chesapeak.

Senat uchwalił zbudowanie 4 liniiowych okrętow i 6 fregat.

W Ameryce zaczęła się także zima nadzwyczay wczas i nadzwyczay ieſt tęga.

Z Stambułu d. 9 Stycznia.

D. 24 Grudnia spuszczony zoſtał z tuteyszego morskiego warsztatu nowo zbudowany przez Francuzkiego Budowniczego Benoix liniiowy trzech pokładowy okręt na 124 dział, któremu W. Sułtan dał nazwisko Mahmudie. W. Sułtan znaydował się z całem dworem i miniſtrami przy uroczyſtem spuszczaniu tego okrętu na ſtarym liniiowym okręcie. Przez opieszałość iednak Tureckiego Kalfy, któremu W. Admirał powierzył kierowanie tem spuszczeniem, a ktory nie dosyć spadziſto kazał ziemię podebrać, osiadł okręt w samem biegu na ziemi gdy podcięto podpory, i dopiero nazaiutrz na południe z wielką pracą zdołano go bez szkody iednak na morze zepchnąć.

Podług doniesień z Adryanopola woysko W. Wezyra idące z Szumli do Adryanopola zaskoczyło na gorach Balkan tak wielkie zimno z zadymką, iż 300 żołnierzy umarznąć miało lub ich śnieg bez ratunku przysypał. Sam W. Wezyr do 20 Grudnia nie był ieszcze do Andryanopola przybył. Tegoż dnia ſtoiąca od trzech miesięcy oſtatnia kolumna jeńcow Moskiewskich składaiąca się z 1 majora i 174 żołnierzy otrzymała nakoniec pozwolenie udania się przez Bukareſt do swego kraiu.

Za naſtaniem zimna zmnieyszyła się znacznie morowa choroba w naszey ſtolicy i okolicach, ale zupełnie ieszcze nieuſtała.

Woyna przeciw Wehabitom w Arabii idzie pomyślnie: oręż Ottomański po wzięciu Zafry i Szedeidy podſtąpił pod Medynę, i położywszy trupem 4000 Wehabitow, którzy zrobili wycieczkę, miał opanować to święte miaſto. Ile świetne są dla Porty widoki w tey ſtronie, tyle zasmucaią ią wiadomości z wielkorządſtwa Bagdadzkiego, w którem buntownik Abdurahman Basza, zbiegły do Persyi ciągłe przez swoich ſtronnikow utrzymuie zaburzenia. Porta nalega na dwor Perski o wydanie iego, ale ten pod rożnemi wymowkami wzbrania się dotąd.

Rozmaite Wiadomości.

Adjutant N. Cesarza Francuzow, Jenerał Hrabia Narbonne, iadąc z Berlina do Paryża przybył w nocy z 10 na 11ty Stycznia do Kassel, i miał nazaiutrz rano długą audyencyą u N. Króla Weſtfalskiego, dopełniaiąc uſtnego zlecenia od

swego Monarchy. Potem poiechał do Paryża.

Zakład 1go Szwaycarskiego pułku, który stał w Placencyi, wyruszył ztamtąd d. 15 Stycznia, udaiąc się przez górę Cenis do Metz, gdzie miał rozkaz d. 3 Lutego stanąć.

W Zemlinie zamowiono na końcu Grudnia 60 koni, dla zawiezienia do Stambułu idących przez Jllirya i Sławonią podarunkow od dworu Francuzkiego dla Porty.

Mowią, iż między N. Cesarzem Francuzow i Oycem S. zawarty został w Fontainebleau nowy konkordat.

Przez Stuttgard przeiechali d. 25 Stycznia goniec Francuzki Bourdet z Wiednia do Paryża, d. 26 takiż goniec z Wiednia do Paryża, d. 27 takiż goniec z Paryża do Wiednia.

Dnia 7	Lutego	1813	Stopnie zimna	—	7, 8
— 8	—	—	—	—	3. 2
— 9	—	—	ciepła	†	4, 6

DONIESIENIA.

W dobrach Więckowicach Powiecie Hebdowskim Departamencie Krakowskim dnia 18go Lutego b. r. przed południem o 9tey godzinie odbywać się będzie Licytacya zboża w kopach, iako to: pszenicy kop 86, jęczmienia 170 kop, grochu kop 4, prosa kop 6, piec żelazny. — Procz tego dnia 22go Lutego tegoż roku o godzinie 9tey ranney wsi Więckowic w roczną arędowną Possessyą do wypuszczenia przeznaczoney. Zyczący sobie nabycia wspomnionego zboża, lub w arędę tychże Więckowic obiecia, zechcą się znaydować z gotowemi pieniądzmi na wyżey oznaczonych terminach. — W Krakowie dnia 9go Lutego 1813 Roku.

Woyciech Alex. Skorczyński, Komor. Dep. Krak.

W skutek uchwały Rady familiyney w Sądzie Pokoiu Powiatu i Miasta Krakowa Wydz. IIgo odbytey dnia 9 Stycznia 1813 r. w opiece małoletniey Tekli Bednarskiey corki niegdy Antoniego Bednarskiego, tudzież Rezolucyi Trybunału Cyw. I. Inst. Dep. Krak. z dnia 28 Stycznia r. b. 1813 do Nr. 179 zapadłey, rzeczy ruchome, po zmarłym Antonim Bednarskim pozostałe, iako to: suknie, bielizna, i rożne sprzęty: niemniey drzewo na opał, olszowe, brzozowe, i sosnowe, twardego kozieł złp. 60, miękkiego złp. 50 urzędownie taxowany: tu w Krakowie w Gminie III. Miasta w domu na Groblach pod liczbą 225, przed niżey podpisanym Notaryuszem, na wezwanie onegoż w dniu 9 miesiąca i roku bieżących, od stron interessowanych, przez publiczną Licytacyą więcey nad Taxę daiącym, częściami lub hurtem od godziny 9 z rana, a od 2giey po południu dnia 22 i dni następnych miesiąca Lutego r. b. aż do ukończenia Licytacyi, za gotową zapłatę w srebrney Courant Monecie, sprzedawane będą. — Zyczący więc sobie kupna pomienionych ruchomości lub drzewa, w mieysce i na czas wyż oznaczone ninieyszem wzywaią się. — W Krakowie dnia 19 Lutego 1813.

Andrzey Markiewicz, Notaryusz Dep. Krak.